

Syddansk Universitets principper for juridisk bistand til forskere, der trues med sagsanlæg som følge af deres ytringer i offentligheden

1. Indledning

Syddansk Universitet (SDU) er en del af den offentlige sektor, der bygger på værdier som åbenhed, demokrati, retssikkerhed, saglighed, integritet og uvildighed samt kravet om lovmæssig forvaltning (legalitetsprincippet).

Som forskningsinstitution har SDU en særlig forpligtelse til at stille viden og kompetencer til rådighed for samfundet og at sikre, at politikere, borgere, erhvervsliv, samarbejdspartnere, institutioner, virksomheder og samfundet som helhed kan tage beslutninger på så oplyst et grundlag som muligt.

1.2. Debat- og ytringsfrihed

Efter grundlovens § 77 er *"Enhver (...) berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domsstolene"*. Denne ytringsfrihed gælder også for offentlige ansatte, herunder forskere ved universiteterne, når ytringen er fremsat på egne vegne.

Forskeres ytringsfrihed går imidlertid videre end andre offentlige ansattes ytringsfrihed, fordi det i universitetslovens § 2, stk. 3, er fastsat, at *"(u)niversitetet (...) som central viden- og kulturbærende institution (skal) udveksle viden og kompetencer med det omgivende samfund og tilskynde medarbejderne til at deltage i den offentlige debat"*.

Samtidig følger det af SDU's [erklæring om forskningsfrihed, undervisningsfrihed og debat- og ytringsfrihed](#) (2023), at universitetet ønsker at fremhæve sin ambition om aktivt at værne om og understøtte debat- og ytringsfriheden. Debat- og ytringsfrihed betyder i en universitetssammenhæng, at den videnskabeligt ansatte har vidtgående frihed til at udtale sig om faglige forhold og disses implikationer for samfundet. SDU forpligter sig således til at investere i sin særlige rolle som aktiv ramme for den frie debat.

2. Forskeres ytringer

SDU's beskyttelse af forskningsfriheden og forskernes deltagelse i den offentlige debat er et vigtigt led i opnåelsen af SDU's formål som forskningsinstitution.

I Danmark og internationalt har der imidlertid været eksempler på, at forskere er blevet truet med sagsanlæg, eller at der blevet anlagt retssager mod forskere i anledning af forskernes ytringer om faglige indhold.

Risikoen for at blive mødt med trusler om sagsanlæg eller sagsanlæg i anledning af udtalelser om fagligt indhold kan føre til, at forskerne udviser tilbageholdenhed i forhold til at deltage i den offentlige debat.

For at modvirke en sådan tilbageholdenhed og for at understøtte forskeres debat- og ytringsfrihed, yder SDU økonomisk støtte til en forsker, mod hvem der er anlagt en retssag på grund af dennes ytringer i offentligheden.

Den økonomiske støtte kan ydes på en eller flere af følgende alternative betingelser:

1. Hvis de ytringer, der har givet anledning til en retssag, falder inden for forskerens fagområde, og det er fra peers godtgjort, at ytringerne med stor sandsynlighed er fagligt set korrekt, eller
2. hvis ytringerne falder inden for et område, som forskeren må antages at være kompetent inden for, selvom videnskabelige publikationer indikerer, at der er en risiko for, at forskeren ikke har ret, eller
3. hvis SDU i den konkrete situation vurderer, at forskeren deltager i den offentlige debat med et fagligt synspunkt inden for sit fagområde, som ikke åbenlyst går ud over grænserne for ytringsfriheden.

Det bemærkes, at støtte kan ydes til alle forskere på SDU, herunder uanset ansættelsesbrøk eller ansættelse som teknisk administrativt personale i en lederstilling (institutledere m.v.).

Sager om støtte til en forsker i anledning af dennes ytringer behandles af SDU Rektors Stab, Jura.

Godkendt af direktionen på møde den 26. marts 2026